

PROGRAMA MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2004 EN GALICIA

XXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL

Betanzos (A Coruña), 18-21 outubro 2004

(Aula Sociocultural Caixa Galicia)

DIRECTOR: PROF. DR. FRANCISCO PEÑA

Auspiciado pola

Declarado cun crédito de libre configuración polas

Recoñecido como Curso de
Relevancia Administrativa

SESA
SOCIEDAD ESPAÑOLA
DE SANIDAD AMBIENTAL

UNIVERSIDADE DE
SANTIAGO DE COMPOSTELA

UNIVERSIDADE
DE VIGO

UNIVERSIDADE
DA CORUÑA

Asociación Española de Ciencias Administrativas
Instituto Internacional de Ciencias Administrativas Sección Española

Patrocinador oficial

 CAIXA GALICIA
OBRA SOCIAL

Colaboran na organización

INAP
INSTITUTO NACIONAL
DE ADMINISTRACIÓN PÚBLICA

FUNDACIÓN COMARCAL BETANZOS

CONCELLO DE
BETANZOS

 DEPUTACIÓN DA CORUÑA
www.dicoruña.es

acebe.
ASOCIACIÓN DE COMERCIANTES E EMPRESARIOS DE BETANZOS

Concellos participantes

CONCELLO DE
ABEIJONDO

CONCELLO DE
ARANGA

CONCELLO DE
BERGONDO

CONCELLO DE
CESURAS

CONCELLO DE
COIRÓS

CONCELLO DE
CURTIS

CONCELLO DE
IRIXOA

CONCELLO DE
MIÑO

CONCELLO DE
OZADOS RÍOS

CONCELLO DE
PADERNE

CONCELLO DE
VILAMAIOR

CONCELLO DE
VILASANTAR

PRESENTACIÓN

Cada día ten maior importancia o coñecemento do medio ambiente dunha comunidade, xa que é un condicionante do seu benestar social, sanitario e económico (o medio ambiente como xerador de actividades capaces de producir emprego, renda, saúde e benestar á poboación). A industrialización e a urbanización modificaron o medio dando orixe a problemas ambientais de primeira orde (o efecto invernadoiro e cambio climático, a destrucción da capa de ozono estratosférica, o transporte de contaminantes, a desertización, etc.) que é preciso corrixir, así como evitar que as actividades futuras orixinen máis deterioracións no noso contorno a través dunha política preventiva que permita un desenvolvemento sostido e equilibrado e teña como obxectivos a protección da saúde do home e a conservación de tódolos recursos que condicionan e sustentan a vida. Para acada-los obxectivos do VI Programa Comunitario de Acción en materia de medio ambiente para 2001-2010, ademais da consideración das disposicións lexislativas viventes e de aspectos tecnolóxicos inclúense actuacións tales como o aumento de diálogo coa empresa, fomento de acordos voluntarios, participación da opinión pública, acceso á información ambiental, etc. A empresa ten unha especial responsabilidade diante do medio ambiente ó ser consumidora de recursos, ademais de fonte de emisións e residuos; pero tamén é orixe de coñecementos científicos e tecnolóxicos, así como de positivos impactos socioeconómicos; o cal levou a moitas empresas a integrar la política ambiental nas estratexias corporativas adoptando criterios de protección do contorno na planificación de actividades e toma de decisións, o que implica tamén ás asociacións empresariais, xa que a protección do medio ambiente na empresa constitúe unha responsabilidade corporativa.

A Oficina Rexional para Europa da OMS, baseándose nas iniciativas de Cidades Saudables, e tendo en conta as experiencias dos plans de sanidade ambiental locais e os programas da Axenda 21 existentes nalgúns países europeos, decidiu apoiar ás entidades locais e rexionais para acada-los obxectivos do desenvolvemento sostible; sendo esta unha oportunidade máis, de conciencia-los concellos galegos da importancia de asumir esta filosofía na súa xestión, a través da posta en marcha do **Programa Municipios Saudables e Sostibles en Galicia**, que leva consigo:

- **Un primeiro nivel de actuación:** de formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, e de tódolos axentes sociais implicados na tarefa de protexer e conservar o medio ambiente, a través da realización do XXII Curso de Saúde Ambiental en Betanzos, co obxectivo de contribuir a mellorar a xestión e as condicións de vida dos cidadáns da Comarca de Betanzos e dos Concellos de Abegondo e Bergondo.
- **Un segundo nivel de actuación:** de participación cidadá, a través da realización de conferencias-coloquio e unha exposición sobre o medio ambiente natural galego, co obxectivo de propiciar a participación activa de toda-la cidadanía da Comarca de Betanzos e dos Concellos de Abegondo e Bergondo.
- **Unha recomendación:** que a Comarca de Betanzos e os Concellos de Abegondo e Bergondo adquiran o compromiso de adhesión a Carta de Aalborg e inicien o desenvolvemento da Axenda 21 Local (o Concello de Curtis atópase na derradeira fase da posta en marcha da Axenda 21 Local), levando a cabo como primeiro paso un diagnóstico ambiental, para coñecer cal é a situación real existente da que se parte, coa finalidade de adoptar as medidas correctoras pertinentes que permitan correxir as deficiencias detectadas.

Co fin de abordar e debater algúns dos problemas prioritarios que ten a Comarca de Betanzos, organízase este curso que, está deseñado de acordo cos principios da Carta Europea sobre Medio Ambiente e Saúde, e a Carta de Aalborg cara á sostibilidade, e dirixido a todos aqueles que traballan ou están interesados no medio ambiente. Finalmente, destaca-la necesidade de unir esforzos por parte de responsables políticos, empresarios, científicos, educadores, profesionais, comunicadores, ecoloxistas, así como a participación activa dos cidadáns, en prol de conseguir un medio ambiente saudable para tódolos galegos, mellor legado para xeracións vindeiras.

Prof. Dr. Francisco Peña (*)

Responsable do Programa Municipios Saudables e Sostibles 2000-2004 en Galicia

(*) Pionero e impulsor da saúde ambiental en Galicia, debido á súa dilatada traxectoria académica e profesional, tras 25 anos de actividade e labor desenvolvido, ten acreditado un recoñecido prestixio e é ben coñecido en medios nacionais e internacionais como un avanzado ambientalista, pola súa contribución ós sectores medio ambiente e saúde na triple vertente docente, investigadora e educativa, que se traduciu, entre outros, no recoñecemento da OMS pola súa valiosa contribución ó proxecto europeo "Healthy Cities", na obtención dunha ducia de distincións e premios de investigación científica e na publicación de 32 libros e 134 publicacións científicas e artigos de divulgación relacionados coa problemática hixiénico-ambiental. Doutor en Farmacia pola Universidade de Santiago de Compostela, especialista universitario en Toxicoloxía pola Universidade Complutense de Madrid, diplomado en Sanidade pola Escola Nacional de Sanidade, académico correspondente da Real Academia de Medicina e Cirurxía de Galicia do Instituto de España, socio numerario da Sociedade Española de Sanidade Ambiental, ex-profesor de Hixiene e Sanidade Ambiental da Universidade de Santiago de Compostela, ex-director do Centro de Extensión Universitaria e Divulgación Ambiental de Galicia (CEIDA) con sede no Castelo de Santa Cruz de Oleiros. En calidade de experto en sanidade ambiental foi vocal do Consello Galego de Medio Ambiente da Xunta de Galicia e membro do Comité Científico do I Congreso Mundial de Saúde e Medio Ambiente Urbano. Formou parte do Acordo da V Sesión da Comisión Mixta de Cooperación Técnico-Científica entre Italia e España no apartado Protección Ambiental, habendo realizado diversas estancias de investigación no Laboratorio de Igiene Ambiental do Istituto Superiore di Sanità (Roma). Levou a cabo a organización e dirección técnico-científica de máis dun centenar de planes, proxectos, programas e actividades de formación, investigación e educación ambiental en Galicia. Elaborou un Plan de formación, investigación e educación ambiental para a Secretaría xeral para a Protección Civil e o Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Puxo en marcha un Plan de formación ambiental na Escola Galega de Administración Pública. Dirixiu un Plan de actividades sobre medio ambiente da Fundación Semana Verde de Galicia no Recinto Feira Internacional de Galicia. Director do Programa de Formación Ambiental das Patrullas Verdes do Concello de Caldas de Reis (Pontevedra). Profesor de "Medio Ambiente e Saúde" de CEPADE – Universidade Politécnica de Madrid.

PROGRAMA

LUNS, 18 OUTUBRO 2004

16,00 h.: ACREDITACIÓN E ENTREGA DE DOCUMENTACIÓN.

16,30 h.: ACTO INAUGURAL DO CURSO.

16,45 h.: CONFERENCIA INAUGURAL: “O camiño cara unha Galicia saudable e sostible”.
PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,00 h.: MESA REDONDA: “A empresa ante o reto ambiental do século XXI: a súa contribución ó desenvolvemento sostible”.

PONENTES:

- “Contaminación atmosférica de orixe industrial: prevención e control”.
D. JOSÉ LUIS BERMÚDEZ CELA

Licenciado en Ciencias Químicas. Xefe de Medio Ambiente de Endesa – As Pontes.

- “Bioetanol: retos de futuro no mercado enerxético”.
DR. D. JAUME MIR MARTÍNEZ

Diretor da Pranta Bioetanol Galicia, S.A.

- “As necesidades enerxéticas e a súa axeitada utilización: as enerxías renovables como xeradoras de desenvolvemento sostible”.
EMESA Elaborados Metálicos, S.A. – Grupo Isolux.

- “A realidade dos Sistemas de Xestión Medioambiental en Galicia: a experiencia de AENOR”.
D. JOSÉ ENRIQUE RODRÍGUEZ COELLO

Licenciado en Ciencias Químicas e Diplomado en Enxeñería Ambiental. Auditor Xefe de Sistemas de Xestión Medioambiental de AENOR en Galicia. Verificador Medioambiental de EMAS.

- “Implantación da ISO 14001: a experiencia do Grupo Losán”.
Dª. GEMMA PARDO

Licenciada en Química Industrial. Directora de Xestión de Calidade, Medio Ambiente e Seguridade Laboral do Grupo Losán.

MARTES, 19 OUTUBRO 2004

9,00 h.: VISITAS PRÁCTICAS:

- Empresa Bioetanol Galicia, S.A. (Teixeiro-Curtis).
- Pranta de Tratamento de Residuos Urbanos da Coruña.

16,30 h.: TEMA 1: “Importancia dos sistemas de abastecemento hídrico e de saneamento das augas residuais en relación coa saúde pública: vixiancia e control sanitario das augas potables de consumo público e depuración das augas residuais urbanas”.
PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,00 h.: COMUNICACIÓN TÉCNICA SESIÓN DE AUGAS:

- “Plan de saneamento de Galicia 2000-2015: a súa aplicación na Comarca de Betanzos”.
PROF. D. FRANCISCO ALONSO FERNÁNDEZ

Subdirector Xeral de Programación e Proxectos de Augas de Galicia da Consellería de Medio Ambiente da Xunta de Galicia. Profesor da Universidade de Vigo.

- “ETAP e EDAR municipais de Betanzos: eficacia dos procesos de depuración das augas potables e residuais e a sús xestión. Adaptación ó RD 140/2003 polo que se establecen os criterios sanitarios da calidade do auga de consumo humano”.
D. JOSÉ MARÍA OURO LÓPEZ

Xefe de Producción de Zona de Aquagest, S.A.

D. JOSÉ CARLOS AQUILUE VALERO

Director Técnico de Aquagest, S.A.

- “Novas tecnoloxías na depuración de augas residuais domésticas para pequenos núcleos de poboación”.
D. DAVID BAR RIVEIRO

Enxeñeiro de Minas. Departamento Técnico de SMA – Soluciones Medioambientales y Aguas, S.A.

D. GONZALO ALFONSÍN SOLÍNO

Enxeñeiro Industrial. Departamento de Medio Ambiente – Facet Ibérica, S.A.

MÉRCORES, 20 OUTUBRO 2004

16,30 h.: **TEMA 2:** “Xestión integral de residuos urbanos”.

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

18,00 h.: **COMUNICACIÓN TÉCNICA SESIÓN DE RESIDUOS:**

- “A sensibilización como base da separación e reciclaxe de residuos urbanos: a obtención de compost de calidade”.

D. BENITO GARCÍA CARRIL

Director de Comunicación da Pranta de Tratamento de Residuos Urbanos da Coruña e do Servicio de Recollida Selectiva no Consorcio das Mariñas (TECMED).

- “Xestión de residuos industriais na empresa”.

D. JUAN MOGIN DEL POZO

Director Técnico do Grupo Toysal.

19,30 h.: **TEMA 3:** “Contaminación atmosférica e acústica: prevención e loita”.

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA

XOVES, 21 OUTUBRO 2004

09,00-14,00 h.: **VISITAS PRÁCTICAS:**

- Estación de Tratamiento de Augas Potables e Estación Depuradora de Augas Residuais municipais, xestionadas por Aquagest, S.A.

- Punto limpo municipal de Betanzos.

- Parque Enciclopédico El Pasatiempo de Betanzos.

- Betanzos-Mandeo: xira polo río Mandeo ata o Campo dos Caneiros na lancha Diana Cazadora.

16,30 h.: **TEMA 4:** “Responsabilidade da Administración Local na protección do medio ambiente: competencias e sistemas de financiamento. Instrumentos de xestión ambiental. A formación, investigación e educación ambiental: pezas clave dunha política ambiental eficaz de carácter preventivo. Municipios saudables e sostibles. Axenda 21 Local aplicable á xestión municipal. Elaboración dun diagnóstico ambiental: caso práctico”.

PROF. DR. D. FRANCISCO PEÑA.

18,00 h.: **MESA REDONDA:** “Posta en común sobre a problemática ambiental da Comarca de Betanzos: posibles solucións”.

MODERADORA:

PROF. DRA. MARÍA JULIA MELGAR RIOL

Profesora Titular de Toxicoloxía e Vicedecana da Facultade de Veterinaria da Universidade de Santiago de Compostela-Campus de Lugo.

PONENTES:

- “Contribución da Deputación da Coruña ó desenvolvemento sostible da provincia da Coruña”.
Representante da Deputación da Coruña.

- “Ferramentas de sostibilidade aplicables á xestión municipal”.

D. JULIÁN MAYOR BALVÍS

Xefe de Departamento de Medio Ambiente en Administracións Públicas de Soluziona Calidad y Medio Ambiente.

- “Política de calidade e de medio ambiente do MF Matadero Frigorífico de Montellos”.

D. ANDRÉS SELJAS FRAGA

Licenciado en Veterinaria. Responsable de Calidade e Medio Ambiente de MF Matadero Frigorífico de Montellos, S.A.

- Representantes dos Concellos da Comarca de Betanzos, e dos Concellos de Abegondo e Bergondo.

20,00 h.: **ACTO DE CLAUSURA E ENTREGA DE DIPLOMAS ACREDITATIVOS DO CURSO.**

INFORMACIÓN XERAL

OBXECTIVOS

- Integración da dimensión dos aspectos ambientais da saúde na formación e reciclaxe de técnicos en medio ambiente e saúde, coa finalidade de actualiza-la súa formación e adecua-las esixencias que demanda a sociedade actual, para que contribúa a mellora-la xestión e as condicións de vida urbana dos ciudadáns.
- Establecer un foro de debate e estudio que aborde a situación medioambiental da Comarca de Betanzos, dos seus problemas e carencias que se consideran más importantes así como das posibles soluciones que se deberán adoptar; ademais de permitir a cooperación e o diálogo entre todos os axentes sociais implicados no tema.

DESTINATARIOS

- Técnicos, funcionarios e responsables políticos da Administración Local, Provincial e Autonómica, que desenvolván a súa actividade ou estean relacionados coas áreas obxecto de estudo.
- Profesorado de ensino secundario, formación profesional e universitaria que desenvolva a súa actividade ou estea relacionado coas áreas obxecto de estudo.
- Técnicos superiores en saúde ambiental, química ambiental, etc.
- Técnicos e xestores de empresas que desenvolván a súa actividade nos departamentos de calidade, medio ambiente e prevención de riscos laborais.
- Profesionais libres (farmacéuticos, médicos, veterinarios, químicos, biólogos, enxeñeiros, arquitectos, avogados, economistas, xeógrafos, psicólogos, sociólogos, diplomados en relacíons laborais, diplomados en enfermería, etc.) que desenvolván a súa actividade ou estean relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo.
- Estudiantes universitarios relacionados/interesados nas áreas obxecto de estudo.
- Estudiantes dos ciclos formativos de grao superior de saúde ambiental, química ambiental, etc.

METODOLOXÍA

- Exposición por parte do profesor do contido teórico do curso co apoio de medios audiovisuais.
- Presentación de comunicacíons técnicas e casos prácticos nos que tamén intervirán activamente os propios alumnos amosando as súas experiencias.
- Realización de visitas prácticas a instalacíons de interese medioambiental e sanitario.
- Mesas redondas.
- Exposición sobre: "O Medio Ambiente Natural Galego".

NÚMERO DE PRAZAS E DEREITOS DE INSCRICIÓN

- Número de prazas: estará limitado a **60**, que se cubrirán por rigorosa orde de inscrición.
- Cota de inscrición: **30 €**.
- Forma de pagamento: o aboamento efectuarase mediante transferencia bancaria o entrega en efectivo na oficina de **Caixa Galicia**, sita na rúa Cantón de San Roque, 3 – 15300 Betanzos (A Coruña), nº de conta: **2091 0018 78 3040025698**, a favor do "XXII CURSO DE SAÚDE AMBIENTAL EN BETANZOS", especificando o nome e apelidos da persoa inscrita.
- Forma de inscrición: cubrí-lo boletín de inscrición, que deberá achegar o xustificante do pagamento, e presentarase/enviarse por fax/correo á Secretaría Técnica do Curso. O prazo de inscrición abrirase o luns día 13 de setembro, fixándose a data límite de formalizala os xoves día 14 de outubro ás 14,00 horas.

DOCUMENTACIÓN

- Entregarase un maletín coa publicación do libro do curso e material didáctico diverso.

DIPLOMA ACREDITATIVO E CRÉDITO DE LIBRE CONFIGURACIÓN

- Aqueles alumnos que participen con regularidade nas sesións programadas do curso, que consta de **30 horas lectivas**, recibirán un diploma acreditativo de asistencia.
- A Universidade da Coruña (UDC), a Universidade de Santiago de Compostela (USC) e a Universidade de Vigo (UV) concederán **1 crédito de libre configuración** ós alumnos matriculados nesas Universidades que asistan ó curso (en tramitación).

SEDE, DATAS E HORARIO

- Sede: Aula Sociocultural Caixa Galicia de Betanzos (Cantón de San Roque, 3 – 15300 Betanzos).
- Datas: do 18 ó 21 de outubro de 2004.
- Horario: de 16,30 a 21,00 horas (de luns a xoves). O martes e o xoves (de 9,00 a 14,00 horas) terán lugar unhas visitas prácticas (opcionais).

SECRETARÍA TÉCNICA DO CURSO

CONCELLO DE BETANZOS

Secretaría: Aurea Picado Brea

R/ Praza de Galicia, 1

15300 BETANZOS (A CORUÑA)

Tel.: 981 77 00 11 / 981 77 65 25 / Fax: 981 77 65 29

E-mail: aurea.picado@betanzos.dicoruna.es

FUNDACIÓN COMARCAL BETANZOS

Secretaría: Cristina Pariente Rodríguez

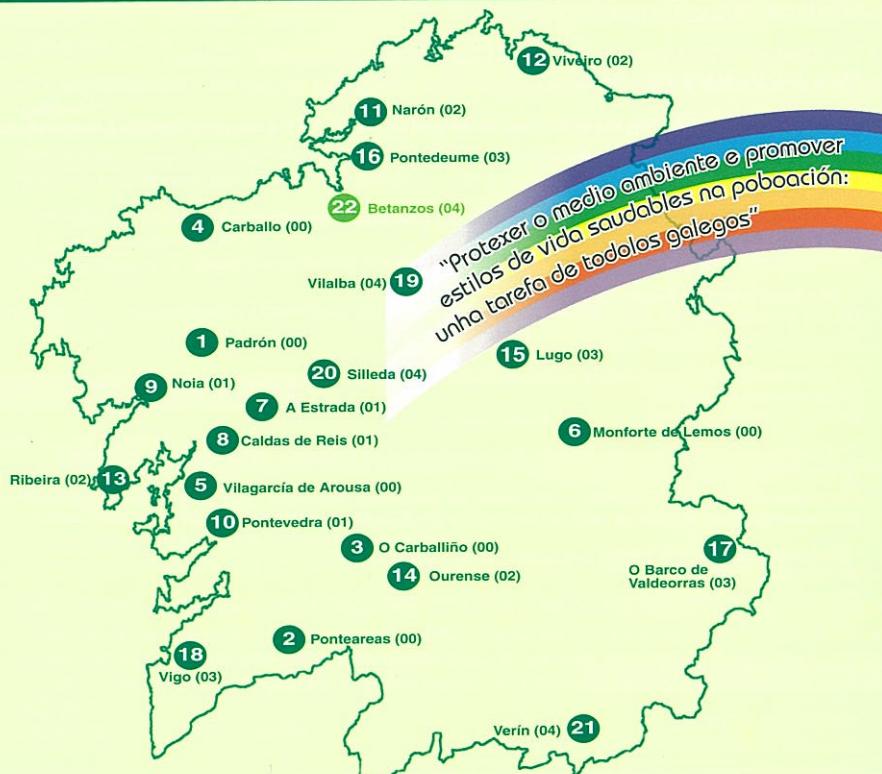
Rúa da Pescadería, 1

15300 BETANZOS (A CORUÑA)

Tel.: 981 77 64 55 / Fax: 981 77 64 56

E-mail: fbetaños@cetadec.net

PROGRAMA MUNICIPIOS SAUDABLES E SOSTIBLES 2000-2004 EN GALICIA

Empresas colaboradoras

ABENGOA BIOENERGY
BIOETANOL GALICIA

EMESA Elaborados Metálicos, S.A. - Grupo Isolux

MATADERO FRIGORIFICO
DE MONTELLOS, S.A.

